

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО

КАТЕДРА “ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС”

УТВЪРЖДАВАМ: .....

ПЪРВИ ЗАМ.РЕКТОР И ЗАМ.РЕКТОР
ПО ОБУЧЕНИЕТО В ОКС
„БАКАЛАВЪР“

(проф.д-р ОГНЯН СИМЕОНОВ)

ПРАВИЛА

***ЗА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО
СПЕЦИАЛНОСТТА***

**ЗА СТУДЕНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „БИЗНЕС ИКОНОМИКА“ В ОКС
„БАКАЛАВЪР“**

София, 2015

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Това е важен документ за всеки студент-бакалавър. Моля четете внимателно следващите указания!

2. Основната цел на настоящите Правила е да помогнат на студентите-дипломанти от ОКС Бакалавър в специалност „Бизнес икономика“ при успешната им подготовка за Държавен изпит. В него студентите могат да намерят основните отговори на най-честите въпроси, възникващи при подготовката им за Държавен изпит по специалността.

3. Държавният изпит проверява усвоените знания на студентите от базовия и специалния курс в ОКС Бакалавър. Приоритет се дава на специалните дисциплини, формиращи профила на студентите бакалаври, заложен в Квалификационната характеристика на специалността.

4. Основните принципи, върху които се основава провеждането на Държавния изпит са следните:

а. *комплексност* на знанията – след приключване на обучението студентите трябва да притежават определен кръг от знания в обхвата на функционирането на бизнес организацията.

б. *системност* на знанията – познаването на основните принципи, подходи и правила на функциониране на съвременната бизнес организация изисква не само временно усвояване, а изграждане на трайни знания за тези принципи и правила. На тази основа, успешното представяне на Държавния изпит изисква студентите да покажат достатъчно знания за логическата рамка, определяща съществуването на съвременната бизнес организация, нейното функциониране и развитие.

в. *интегрираност* на знанията – провеждането на Държавния изпит се основава на усвояване на интегрирани знания от студентите-бакалаври по изучаваните дисциплини, включени в Учебния план на специалността, които изцяло са ориентирани към възприемане на системния подход, т.е. бизнес организацията е част от една отворена икономическа система. Това предполага, че необходимите знания на студентите изцяло се основават на познаването на взаимовръзките и отношенията, върху които се основава функционирането на съвременната бизнес организация.

г. *истинност* на знанията – резултатът от провеждането на Държавния изпит трябва да дава реална представа за усвоените основни и специални знания на студентите-бакалаври. Само по този начин полученият резултат може да служи като количествен измерител, даващ ориентир на бизнеса за знанията и уменията на бакалаврите от специалност „Бизнес икономика“.

ОБЛАСТИ НА ЗНАНИЕТО

5. Основните области на знанието, свързани със създаването, функционирането и развитието на съвременната бизнес организация, които са включени в Програмите за Държавен изпит по специалността в ОКС Бакалавър са следните:

- а. Бизнес мениджмънт;
- б. Финансиране на бизнеса;
- в. Корпоративен риск мениджмънт;
- г. Управление на човешките ресурси;
- д. Иновации в бизнеса;
- е. Маркетингови изследвания;
- ж. Инвестиционни проекти;
- з. Контролинг на разходите;
- и. Бизнес планиране.

ОСНОВНИ ТЕМИ, В ОБХВАТА НА ПРОВЕРЯВАНИТЕ ЗНАНИЯ

6. Основните теми, знанията по които се проверяват при провеждане на Държавния изпит, са в обхвата на задължителните и избираеми дисциплини, включени в Учебния план на специалността.

7. Допълнителна конкретизация на темите се извършва от Катедрения съвет на катедра „Индустриален бизнес“. Пълният обхват от темите се включва в Програма за Държавен изпит по специалността, приета от Катедрения съвет.

8. От студентите-бакалаври се изисква да имат изградени системни знания по всяка от темите, включени в Програмата.

СПЕЦИАЛИЗИРАЩИ ТЕМИ, В ОБХВАТА НА ПРОВЕРЯВАНИТЕ ЗНАНИЯ

9. В специалния блок от учебни дисциплини на Учебния план за ОКС „Бакалавър“ на специалност „Бизнес икономика“ е включено модулно обучение в едно от следните три области на знанието:

- а. Управление чрез мотивация;
- б. Иновации и технологичен трансфер;
- в. Маркетинг в динамична бизнес среда.

10. Избраните от студентите бакалаври в последния осми семестър дисциплини, формиращи модулното направление на знанията, определят приоритета на проверяваните знания чрез Държавния изпит.

11. Студентите **не могат** да изискват промяна на приоритетността на проверяваните специализирани знания, което се определя според избраните дисциплини и положени изпити през последния осми семестър на обучение в ОКС „Бакалавър“.

РЪКОВОДСТВО ПРИ ПОДГОТОВКАТА ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

12. При подготовката си за Държавен изпит по специалността студентите-бакалаври могат да ползват методическо ръководство от преподавателите от катедра „Индустриален бизнес“.

13. Методическото ръководство, свързано с информираност на студентите за методите и формите на провеждане на Държавния изпит, се провежда предимно от Курсовия ръководител на студентите-бакалаври. Курсовият ръководител се определя от Катедрения съвет на катедра „Индустриален бизнес“ в началото на всяка учебна година.

14. При всички условия, информация за методите и формите на провеждане на Държавен изпит по специалността може да бъде предоставяна и от Ръководството на катедрата в лицето на: Ръководител катедра, Зам.ръководител катедра, Научен секретар.

РЪКОВОДСТВО ПО ОСНОВНИ ОБЛАСТИ НА ЗНАНИЕТО

15. По отделните теми, включени в Програмата на Държавния изпит по специалността, се извършва методическо ръководство от титулярите и другите преподаватели по съответните дисциплини.

РОЛЯ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ ПРИ ПОДГОТОВКАТА ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

16. Основната роля на Ръководителя е да подпомага информационно и методически студентите при подготовката им за Държавен изпит.

17. Ръководителите са отговорни за:

- а. запознаване на студентите с настоящите правила;
- б. информиране на студентите за основните срокове, препоръчителни за подготовка и провеждане на Държавния изпит;

в. провеждане на инструктаж на студентите вкл. и чрез мултимедийно представяне на основни проблеми/въпроси, включени в Държавния изпит по специалността.

18. Ръководителят по основни области на знанието, посочен в т.15 от настоящите Правила, е отговорен за методическото ръководство на студентите относно:

а. запознаване на студентите с обхвата от необходими знания, включени в Държавния изпит по специалността;

б. информиране на студентите за основните литературни източници, необходими за успешното представяне в областта;

в. участие при провеждания инструктаж на студентите с оглед методически указания за логическата схема на оценяваните знания в областта.

СТРУКТУРА НА ВЪПРОСИТЕ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

19. Съдържанието на въпросите, включени в Държавния изпит по специалността за студентите от „Бизнес икономика“ включва две групи както следва:

а. Първа група: общи въпроси, които обхващат всички области, посочени в т.5 от настоящия Правилник;

б. Втора група: специализиращи въпроси от модулното обучение от областите, посочени в т.9 от настоящия Правилник;

20. Структурата на въпросите, включени в Държавния изпит по специалността за студентите от „Бизнес икономика“ включва три групи както следва:

а. Първа група: въпроси от затворен тип с пет отговора, само един от които е верен;

б. Втора група: въпроси от затворен тип с пет отговора, само един от които е верен. За да се открие верния отговор се решава задача.

21. Общата продължителност на Изпита е 2 (два) часа.

22. Общият брой на въпросите, включени в Държавния изпит по специалността е 57 (петдесет и седем). В структурно отношение разпределението броя на въпросите от всяка група е както следва:

а. Първа група (общи) въпроси	45 въпроса;
б. Втора група (специализиращи по модули) въпроси	10 въпроса;
в. Трета група въпроси (задачи)	2 въпроса.

ОБЩО	57 въпроса

23. Верните отговори на всички въпроси, включени в Държавния изпит по специалността формират базата от 75 (седемдесет и пет) точки, необходими при присвояване на оценката от Държавния изпит.

24. Относителната тежест на всяка от групите въпроси, включени в Държавния изпит е както следва

а. Първа група въпроси	45 въпроса x 1 точка	45 точки (60%);
б. Втора група въпроси	10 въпроса x 2 точки	20 точки (27%);
в. Трета група въпроси	2 въпроса x 5 точки	10 точки (13%).

ОБЩО	57 въпроса	75 точки (100%)

ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

25. Държавният изпит по специалността се провежда под формата на комплексен електронен тест. Ежегодно, в началото на всяка учебна година Катедреният съвет обсъжда и приема актуализирана база от около 250 тестови въпроса, разпределени в три групи.

26. Оценката на Държавният изпит се формира на база относителният дял на правилните отговори на студента по разработена от Държавната изпитна комисия скала.

27. Дипломантите не могат да изискват промяна на посочените за верни отговори от Държавната изпитна комисия.

28. Скалата за присвояване на оценката от Държавния изпит по специалността се формира както следва (Таблица 1.):

Таблица 1. Скала за присвояване на оценки

над 80%	над 70% и под 80%	над 60% и под 70%	над 50% и под 60%		под 50%	
Отличен /6/	Много добър /5/	Добър /4/	Среден /3/		Слаб /2/	
A	B	C	D	E	FX	F
Присъждат се кредити както е по Учебен план					Не се присъждат кредити	

29. Скалата за присвояване на оценката от Държавния изпит по специалността може да се коригира надолу или нагоре от Държавната изпитна комисия според средното равнище на показан резултат от правилни отговори на всички студенти.

30. Окончателните резултати и присвоените оценки от Държавния изпит се оповестяват от Председателя в присъствието на членовете на Държавната изпитна комисия не по-късно от деня, следващ датата на провеждане на изпита.

31. Точният час за оповестяване на окончателните оценки се определя от Държавната изпитна комисия и се съобщава на студентите в рамките на провеждане на Държавния изпит. Информация за часа на оповестяване на окончателните оценки се поставя на видимо място на информационните табла в катедра „Индустриален бизнес“.

32. Окончателните резултати от Държавния изпит, които са оповестени пред студентите, се нанасят в студентските книжки, изпитните протоколи и Главна книга от член на Държавната изпитна комисия не по-късно от три дни след провеждане на изпита.

33. Обобщени резултати от Държавния изпит се обсъждат от Катедрения съвет по доклад на Председателя на Държавната изпитна комисия на първото редовно заседание на Катедрения съвет, следващо датата на провеждане на Държавния изпит.

ГРАФИК ЗА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

34. По-важните дати, свързани с информиране и методическо ръководство, са включени в следния график (Таблица 2.):

Таблица 2. График за организиране и провеждане на Държавен изпит

1. Приемане на Въпросник/Конспект за Държавния изпит	м. Септември
2. Утвърждаване на Курсов Ръководител	м. Октомври
3. Актуализиране на Правилата за организиране и провеждане на Държавен изпит по специалността (при необходимост)	м. Януари
4. Информирание на студентите-дипломанти за методите и формата на провеждане на Държавен изпит	м. Февруари
5. Методическо ръководство по темите за Държавен изпит	м. Февруари – м. Май
6. Провеждане на Държавния изпит, съответно първа, втора и трета дата	м. Юли м. Октомври м. Февруари

35. Конкретните дати в графика се определят на заседание на катедра „Индустриален бизнес“ в началото на всяка учебна година като се съобразяват с Учебния график на студентите от ОКС „Бакалавър“ за провеждане на занятията и изпитните сесии, както и с Графика за КСК на УНСС.

36. Информация за конкретната дата за провеждане и точния час на започване на Държавния изпит се публикува на видимо място на информационните табла на катедрата, както и на интернет-страницата на катедрата в срок не по-късно от един месец преди датата за провеждане на Държавния изпит.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ

37. Допълнителна информация за организацията и провеждането на Държавния изпит по специалността може да получите:

- а. в кабинета на Административния секретар на катедрата – каб.4032;

б. от информационните табла на катедра „Индустриален бизнес“ срещу каб.4032

в. чрез електронната поща на катедрата – ind.business@unwe.bg

г. от електронната страница на катедрата – <http://departments.unwe.bg/indbusiness>

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

&1. Указание по прилагане и контрол по изпълнение на настоящите Правила за подготовка и провеждане на Държавния изпит по специалността за ОКС „Бакалавър“ на специалност „Бизнес икономика“ се извършва от научния секретар на катедра „Индустриален бизнес“.

&2. Правилата са приети с решение на Катедрения съвет на катедра „Индустриален бизнес“ с Протокол 7/19.03.2015г.

&3. Правилата са одобрени с Решение на Факултетния съвет на Бизнес факултет с Протокол 3/01.04.2015г.

РАЗРАБОТИЛ: .....

/доц.д-р Николай Щерев/

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА: .....

/проф.д.ик.н. Йосиф Илиев/

ДЕКАН: .....

/проф.д-р Йорданка Йовкова/